

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

I. ZINTEGROWANE ZARZĄDZANIE INSTYTUCJAMI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

1. Istota zarządzania uczelniami	17
1.1. Uczelnia przyszłości	17
1.2. Organizacja uniwersytetów I fali	19
1.3. Organizacja uniwersytetów II fali	21
1.4. Uniwersytety posthumboldtowskie	24
1.5. Organizacja uczelni III fali	26
1.6. Organizacja uczelni IV fali	30
1.7. Cztery fale organizacji uczelni	34
1.8. Autonomia uniwersytetu i wolność nauki	37
2. Model zarządzania uczelnią - perspektywa zintegrowana	39
2.1. Nadzór akademicki a zarządzanie uczelniami	39
2.2. Zarządzanie uczelnią	41
2.3. Ład akademicki i nadzór nad uczelniami	47
2.4. Modele ładu akademickiego w różnych krajach	49
2.5. Nadzór a zarządzanie uczelnią	53
2.6. Koncepcje ładu akademickiego	54
2.7. Krytyka menedżeryzmu i korporacyjności w zarządzaniu uczelnią	57
3. Transformacje instytucji szkolnictwa wyższego	59
3.1. Źródła transformacji uczelni	59
3.2. Uniwersytet neoliberalny - idea i krytyka	60
3.3. Internacjonalizacja szkolnictwa wyższego	65
3.4. Dywersyfikacja strategii oraz stratyfikacja zarządzania uczelniami	69
3.5. Powszechność kształcenia wyższego	72
3.6. Korporatyzacja zawodu akademika	73
3.7. Nauka przemysłowa oraz akademicka	76
3.8. Prywatyzacja i specjalizacja kształcenia	77

4. Przywództwo akademickie	82
4.1. Przywództwo w uczelni	82
4.2. Koncepcje przywództwa akademickiego	84
4.3. Role kierownicze w uczelniach	93
4.4. Przywództwo cyfrowe w uczelniach	98

II. SYSTEM ORGANIZACYJNY UCZELNI

5. Strategia i misja akademicka	105
5.1. Zarządzanie strategiczne w uczelni	105
5.2. Historyczne zmiany misji i strategii akademickiej	110
5.3. Formacje i strategie uczelni	112
5.4. Biznesowe koncepcje strategii w uczelniach	119
6. Kultura i tożsamość organizacyjna uczelni	129
6.1. Kultura i tożsamość organizacyjna	129
6.2. Modele kultur organizacyjnych	132
6.3. Rodzaje kultur organizacyjnych	149
6.4. Ewolucja kultur akademickich	151
6.5. Zanikanie tradycyjnych kultur uniwersytetów	158
6.6. Kultura kontroli w uczelni	159
6.7. Proces zmiany kulturowej	163
7. Struktury organizacyjne i władza w uczelniach	166
7.1. Struktury organizacyjne	166
7.2. Struktury organizacyjne uczelni	169
7.3. Władza w organizacjach	170
7.4. Zmiany struktur władzy w uczelniach	173

III. MISJE UCZELNI

8. Zarządzanie nauką	181
8.1. Znaczenie działalności naukowej uczelni	181
8.2. Zarządzanie działalnością badawczą uczelni	182
8.3. Międzynarodowe rankingi doskonałości naukowej	191
8.4. Krytyczne spojrzenie na zarządzanie nauką	193
9. Zarządzanie dydaktyką	195
9.1. Znaczenie zarządzania kształceniem wyższym	195
9.2. Zarządzanie jakością kształcenia	196
9.3. Zmiany systemów jakości	199
9.4. Metody i narzędzia zarządzania jakością w edukacji	202
9.5. Krytycznie o zarządzaniu jakością kształcenia	206
10. Zarządzanie trzecią misją	209
10.1. Istota trzeciej misji	209
10.2. Cele trzeciej misji uczelni	211

10.3. Zarządzanie trzecią misją	216
10.4. Różnorodność i tolerancja w uczelni	219
10.5. Zrównoważony rozwój w szkolnictwie wyższym	223

IV. ZARZĄDZANIE OBSZARAMI FUNKCJONALNYMI UNIWERSYTETÓW

11. Zarządzanie kapitałem ludzkim i talentami w uczelniach	229
11.1. Człowiek w uczelni	229
11.2. Trzy paradygmaty zarządzania ludźmi w uczelni	229
11.3. Transformacje zarządzania kapitałem ludzkim w uczelniach	232
11.4. Zarządzanie kapitałem ludzkim w uczelniach i przedsiębiorstwach	238
11.5. Szkoły wyższe a obszary funkcji kadrowych	240
11.6. Planowanie zasobów ludzkich (planowanie personalne)	244
11.7. Rola rekrutacji w uczelniach	245
11.8. Problemy motywowania pracowników	249
12. Marketing w szkolnictwie wyższym	252
12.1. Ambivalencja marketingu akademickiego	252
12.2. Koncepcje działalności marketingowej uczelni	253
12.3. Marka uniwersytetu	255
12.4. Komunikacja marketingowa w uniwersytetach	258
12.5. Marketing wewnętrzny oraz społeczna odpowiedzialność uniwersytetu	260
13. Policzalność uczelni	262
13.1. Koncepcja policzalności (<i>accountability</i>)	262
13.2. Rachunkowość uniwersytetów	264
13.3. Rozliczalność i profesjonalizacja zarządzania uczelniami publicznymi	266
13.4. Pomiar efektywności działalności uniwersytetów	268
13.5. Pomiar kapitału intelektualnego w uczelniach	270
13.6. Sprawozdawczość kapitału intelektualnego w szkołach wyższych	272
13.7. Zastosowanie raportowania kapitału intelektualnego uczelni na świecie	274
14. Zarządzanie wiedzą i informacją w instytucjach szkolnictwa wyższego	276
14.1. Zarządzanie wiedzą	276
14.2. Zarządzanie wiedzą w uczelniach	277
14.3. Taksonomie wiedzy w szkolnictwie wyższym	278
14.4. Koncepcje zarządzania wiedzą w uczelniach	281
14.5. Technologie informacyjno-komunikacyjne w ZW w uczelniach	282

V. ZARZĄDZANIE ZMIANĄ I PROCESAMI W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

15. Zarządzanie zmianą i restrukturyzacja uczelni	289
15.1. Zarządzanie zmianą w uczelni	289
15.2. Zarządzanie zmianą kulturową w uczelni	292
15.3. Istota restrukturyzacji w uczelniach	298
15.4. Typologie restrukturyzacji uniwersytetów	302

16. Zarządzanie procesowe i projektowe w uczelni	305
16.1. „Projektyzacja” zarządzania	305
16.2. Procesy oraz projekty w szkolnictwie wyższym	307
17. Fuzje, przejęcia i alianse strategiczne uczelni	311
17.1. Rola fuzji uniwersytetów	311
17.2. Kooperacja, koordynacja oraz konsolidacja szkół wyższych	313
17.3. Ograniczenia fuzji szkół wyższych	314
17.4. Fale konsolidacji na świecie	318
17.5. Warunki brzegowe powodzenia fuzji uniwersytetu	325

VI. ZARZĄDZANIE UNIWERSYTEM PRZYSZŁOŚCI

18. Wpływ pandemii COVID-19 na szkolnictwo wyższe	331
18.1. Wpływ pandemii COVID-19 na cyfryzację organizacji	331
18.2. Skutki pandemii dla uczelni	333
18.3. Wymuszony e-learning w pandemii	336
19. Transformacja cyfrowa uczelni	338
19.1. Transformacja cyfrowa świata	338
19.2. Organizacje ery cyfrowej	342
19.3. Transformacja cyfrowa w uczelniach	347
20. Paradygmaty organizacyjne uniwersytetu	350
20.1. Paradygmaty organizacyjne	350
20.2. Funkcjonalistyczny paradygmat uczelni	355
20.3. Interpretatywna wizja szkoły wyższej	357
20.4. Krytyczny obraz uniwersytetu	359
20.5. Postmodernistyczny uniwersytet?	360
20.6. Analiza porównawcza paradygmatów organizacyjnych uczelni	361
Wnioski	363
Bibliografia	369